

A JOGI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSRÓL

A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (Jst.) új alapokra helyezte a magyar állami jogi segítségnyújtás rendszerét. A peren kívüli jogi segítségnyújtás új szolgáltatásként jelentkezett, a büntető és polgári ügyekben történő jogi segítségnyújtás (peres jogi segítségnyújtás) pedig a hatályos eljárásjogokban már létező kedvezmények módosításaként jött létre. A törvény célja az volt, hogy az állam mindazok jogainak érvényre juttatásához segítséget adjon, akik arra hátrányos helyzetükből kifolyólag egyébként nem lennének képesek.

Magyarország – a többféle európai megoldás közül – azt a rendszert választotta, melyben egy állami szervezet dönt anyagi helyzet alapján a támogatás megengedhetősége kérdésében, de a jogi segítséget nem az állami alkalmazottak nyújtják, hanem a jogi segítők névjegyzékbe felvett ügyvédek, egyetemi oktatók, jogvédő társadalmi szervezetek.

Az új szervezet, a jogi segítségnyújtó szolgálat 2004. április 1-jén kezdte meg működését elsőként a peren kívüli jogi segítségnyújtás vagyis a tanácsadás, okiratszerkesztés és iratbetekintés lehetőségének biztosításával. Majd a támogatás rendszere 2008. január 1-től komplexebbé vált: ettől az időponttól kezdve a bíróság előtti képviseletet ellátó pártfogó ügyvédet is a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat biztosítja a rászorulóknak számára.

A jogi segítségnyújtás 2008-as reformjának pozitív eleme mind a felek, mind pedig a bíróságok tekintetében, hogy a perbeli képviselettel összekapcsolható a per előtti tanácsadás, ezáltal a bíróságok tehermentesíthetők, megvalósulhat a felesleges vagy előreláthatóan eredménytelen igényérvényesítések számának csökkenése.

A jogi segítségnyújtási feladatokat jelenleg fővárosi/vármegyei kormányhivatalok látják el közigazgatási hatósági eljárás keretében. A kormányhivatalok feletti szakmai irányító szerv jogköreit az Igazságügyi Minisztérium látja el. A Jst. hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági ügyekben nincs helye fellebbezésnek, így az ügyfelek jogorvoslatként közvetlenül pert kezdeményezhetnek a közigazgatási bíróságnál.

Az **állami jogi segítségnyújtási szolgáltatások** – az anyagi szempontból rászorultnak tekintendők körében – jelenleg a következők:

- a) peren kívüli segítségnyújtásként: jogi segítők által adott jogi tanácsadás, okiratszerkesztés és iratbetekintés;
- b) polgári eljárásokban: pártfogó ügyvédi képviselet biztosítása, elsősorban a jogi segítők által;
- c) büntetőeljárásokban: sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, egyéb érdekelt részére pártfogó ügyvédi képviselet biztosítása – főszabályként – jogi segítők által; terhelt részére a kirendelt védő díjának és költségeinek állam általi előlegezése és viselése.

A szolgálatok munkatársai a hatósági feladatokon túlmenően, **ügyfélszolgálati tevékenység** keretében az egyszerűbb megítélésű ügyekben – a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálata nélkül, díjmentesen – jogi tanácsot, illetve hatásköri, illetékességi útmutatást adnak bárki számára.

A jogi segítségnyújtási rendszer egyik fő jellemzője, hogy az ügyfelek a jogi segítők névjegyzékéből maguk választhatnak jogi segítőt az ország egész területéről mind peren kívüli ügyekben, mind a peres képviseletük ellátására.

A jogi segítségnyújtási támogatások

I. Peren kívüli ügyek

A jogi segítők **peren kívül** ad tanácsot, illetve szerkeszt beadványt, egyéb iratot

- minden olyan jogvitás ügyben, amelyben a későbbiekben per lefolytatására kerülhet sor (szükség esetén a keresetlevelet is elkészíti);
- mindennapi megélhetést érintő kérdésekben (birtokháborítás, lakhatási, nyugdíj, munka-és foglalkoztatási, közüzemi-díj tartozás, végrehajtási ügyek, stb.);
- ha az ügyfél közigazgatási eljárásban vesz részt, és eljárási jogainak, kötelezettségeinek megismeréséhez, jognyilatkozat megtételéhez szükséges a jogi szolgáltatás;
- bűncselekmény áldozata számára, amennyiben az ezzel összefüggésben keletkezett jog- és érdeksérelem elhárításához szükséges a szakjogászai közreműködés;
- polgári vagy büntetőeljárásban rendkívüli jogorvoslati kérelem elkészítéséhez szükséges a segítség;

- folyamatban lévő bírósági eljárásban, ha a fél eljárási jogainak, kötelességeinek megismeréséhez a jogvita peren kívüli lezárásához ez szükséges, feltéve, hogy az eljárásban a fél nem rendelkezik jogi képviselővel, és peres képviselőt, vagyis a pártfogó ügyvéd biztosítása nem lenne indokolt.

Kizárt a támogatás például vám-, hitelügyegekben, valamint ingatlan adásvételi szerződésekben, ez utóbbi alól azonban van két kivétel:

- a lakhatást szolgáló ingatlan elidegenítésére vagy megterhelésére vonatkozóan tanácsadásban részesülhet a rászoruló, illetőleg
- az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerülő fiatalok első lakáshoz jutása érdekében a jogi segítő adásvételi szerződést is készíthet.

Peren kívüli ügyekben a tanácsadásra, okiratszerkesztésre, iratbetekintésre biztosított, a hatóság által mérlegelési jogkörben meghatározott óraszámban engedélyezett támogatást a jogi segítői névjegyzékbe felvett ügyvédek, egyetemi oktatók, jogvédő társadalmi szervezetek, összefoglaló néven a jogi segítőket nyújtják. Peren kívüli támogatás keretében a kérelmező rászorultságától függően az állam megelőlegezi vagy viseli a jogi segítő díját és költségeit.

II. Peres ügyek

Polgári peres és nemperes eljárásokban, valamint közigazgatási perekben a felperes, az alperes, a beavatkozó (perbehívott), a kérelmező és a kérelmezett fél, míg a büntetőeljárásokban a sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, valamint egyéb érdekelt pártfogó ügyvédi képviselőt, továbbá a terhelt kirendelt védő díjának és költségeinek állam általi előlegezését és viselését – a jogi segítségnyújtás keretében, a Jst.-ben szabályozott eljárásban és feltételekkel – a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat biztosítja. A képviselőt költségét az állam a fél helyett megelőlegezi vagy viseli.

Főszabály szerint pártfogó ügyvédi képviselőt ellátására az ügyfelek adnak meghatalmazást a jogi segítőnek, a kirendelésre csak kivételesen kerül sor. A jogi segítségnyújtás 2008-as reformjával ugyanis a jogalkotó azt kívánta elérni, hogy a korábban - a perben eljáró bíróságok által - megvalósított kirendelésen alapuló ügyelosztást felváltsa a jogi segítőket önkéntes vállalkásán alapuló munkaszervezés. Peres ügyekben kivételes jelleggel a jogi segítségnyújtás jelenlegi rendszerében is sor kerülhet pártfogó ügyvéd kirendelésére, főszabályként abban az esetben, ha a fél képviselőt pártfogó ügyvédként jogi segítő nem vállalja és ez a peres eljárásban számára előírt határidőkre tekintettel jogainak sérelmével járhat. Ebben az esetben a hatóság a jogi segítői névjegyzékbe felvételt nyert ügyvéd, kivételesen indokolt esetben pedig az ügyvédi kamaráknál kirendelhető ügyvédként nyilvántartott, a jogi segítői névjegyzékben nem szereplő ügyvéd kirendelésével gondoskodik a peres támogatásban részesített fél képviselőtől.

III. Határon átnyúló ügyek

Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozása óta a határon átnyúló jogvitákban is támogatást nyújtunk a 2003/8/EK irányelv alapján:

- az uniós polgároknak rászorultság alapján a jogérvényesítéshez, illetve
- a magyar állampolgároknak ahhoz, hogy más uniós államok bíróságai előtti eljárásokban eredményesen kérhessenek jogi segítséget, költségmentességet, pártfogó ügyvédet.

Magyarország angol és magyar nyelven fogad kérelmeket.

Rászorultsági feltételek

I. Peren kívüli ügyekben

1. A jogi szolgáltatás díját az ügyfél helyett az állam viseli:

a) jövedelmi és vagyoni viszonyaira tekintet nélkül azon személy esetében, aki

- **aktív korúak ellátására jogosult**, vagy aktív korúak ellátásában részesülő közeli hozzátartozójával él közös háztartásban,
- **közgyógyellátásban részesül vagy természetben nyújtott szociális ellátásként egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot megállapító érvényes hatósági bizonyítvánnyal rendelkezik,**
- **átmeneti szállást igénybe vevő hajléktalan,**
- menekült vagy menekültügyi eljárásban vesz részt,

- vízumkiadás, tartózkodási vagy letelepedési engedély megszerzésével, honosítással kapcsolatban kér segítséget, és valamelyik felmenője magyar állampolgár vagy az volt,
  - családjában olyan gyermeket gondoz, aki **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül**;
- b) akinek a családjában az egy főre eső havi nettó jövedelme nem haladja meg **a szociális vetítési alap összegét** (2025-ben a **28.500** forintot);
- c) **egyedülálló** személy esetében, ha a nettó jövedelme nem haladja meg **a szociális vetítési alap 150%-át** (2025-ben a **42.750** forintot);
- d) azon személy számára, akiről külön eljárásban megállapították, hogy bűncselekmény áldozata, és jövedelme nem haladja meg az **506.638** forintot (ez az összeg a 2023. évi nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset 86%-a).

2. A jogi szolgáltatás díját az állam legfeljebb 1 éves időtartamra megelőlegezi azon rászorulóknak esetében, akiknek az egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg a **253.319** forintot (ez az összeg a 2023. évi nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset 43%-a).

II. Polgári peres ügyekben

1. A pártfogó ügyvéd díját – ha a bíróság a perben annak viselésére nem kötelezte az ellenérdekű felet – az ügyfél helyett az állam viseli:

a) jövedelmi és vagyoni viszonyaira tekintet nélkül azon személy esetében, aki

- **aktív korúak ellátására jogosult**, vagy aktív korúak ellátásában részesülő közeli hozzátartozójával él közös háztartásban,
- **közgyógyellátásban részesül vagy természetben nyújtott szociális ellátásként egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot megállapító érvényes hatósági bizonyítvánnyal rendelkezik,**
- **átmeneti szállást igénybe vevő hajléktalan,**
- menekült vagy menekültügyi eljárásban vesz részt,
- vízumkiadás, tartózkodási vagy letelepedési engedély megszerzésével, honosítással kapcsolatban kér segítséget, és valamelyik felmenője magyar állampolgár vagy az volt,
- családjában olyan gyermeket gondoz, aki **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül**;

b) akinek a családjában az egy főre eső havi nettó jövedelem nem haladja meg **a szociális vetítési alap összegét** (2025-ben a **28.500** forintot);

c) **egyedülálló** személy esetében, ha a nettó jövedelme nem haladja meg **a szociális vetítési alap 150%-át** (2025-ben a **42.750** forintot);

d) ha a felet **tárgyi költségmentesség** illeti meg;

e) azon személy esetében, akit a bíróság **személyes költségmentességben részesített**;

f) akiről külön eljárásban megállapították, hogy bűncselekmény áldozata, és jövedelme nem haladja meg az **506.638** forintot (ez az összeg a 2023. évi nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset 86%-a).

2. A pártfogó ügyvéd díját az állam legfeljebb 1 éves időtartamra megelőlegezi

a) azon rászorulóknak esetében, akiknek a havi nettó jövedelme nem haladja meg a **253.319** forintot (ez az összeg a 2023. évi nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset 43%-a);

b) ha a felet **tárgyi költségfeljegyzési jog** illeti meg.

A támogatás iránti kérelem előterjesztése

A kérelmet az ügyfélnek – az erre szolgáló **nyomtatvány** kitöltésével, valamint a szükséges mellékletekkel együtt – a lakóhelye vagy tartózkodási helye, ezek hiányában szálláshelye, illetve munkavégzésének helye szerint illetékes fővárosi/vármegyei hivatal jogi segítségnyújtási feladatokat ellátó szervezeti egységénél (területi hivatal) kell személyesen benyújtania, vagy postán megküldenie. A **nyomtatvány beszerezhető** a területi hivatalokban, illetve letölthető a világhálóról (<http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/jogi-segitsegnyujtas>). A kérelem előterjesztése illeték- és díjmentes.

A jogi szolgáltatás igénybevétele

A peren kívüli jogi szolgáltatást (tanácsadás, iratszerkesztés, iratbetekintés) a jogi segítők névjegyzékbe felvett jogi segítők (ügyvédek, egyetemi oktatók, társadalmi szervezetek) nyújtják. A peres eljárásokban jogi képviselőt azonban nem minden jogi segítőt láthat el: pártfogó ügyvéd csak ügyvéd és ügyvédi iroda, valamint az a társadalmi szervezet (alapítvány, kisebbségi önkormányzat, stb.) lehet, aki e feladat ellátására ügyvédet bízott meg.

Az engedélyező határozat birtokában az ügyfél a peren kívüli és a peres támogatás igénybevétele céljából megkeresi az általa kiválasztott jogi segítőt. A területi hivatalok tájékoztatást adnak a névjegyzékben szereplő jogi segítőkéről. A jogi segítség gyors és hatékony intézése érdekében feltétlenül indokolt a jogi segítőtől előzetesen időpontot egyeztetni.

Pártfogó ügyvédi képviselő

A pártfogó ügyvédi képviselőt elsődlegesen meghatalmazás útján vehető igénybe a jogi segítők névjegyzékéből az ügyfél által kiválasztott jogi segítőtől.

Ugyanakkor a Jst. lehetőséget biztosít arra is, hogy a jogi segítségnyújtó szolgálat képviselőjére pártfogó ügyvédként jogi segítőt, kivételesen ügyvédet, vagy ügyvédi irodát rendeljen ki:

- Az ügyfél kérelme alapján abban az esetben, ha képviselőt pártfogó ügyvédként jogi segítőt nem vállalja, és ez - a határidőkre tekintettel - a jogainak sérelmével járhat. (Az eljárási határidő elmulasztása esetén erre hivatkozással a perben igazolási kérelmet terjeszthet elő.)

- Az ügyfél kérelmére vagy hozzájárulásával akkor, ha az ügy jellegére, vagy a fél körülményeire tekintettel már a támogatás engedélyezésekor valószínűsíthető, hogy képviselő meghatalmazás útján nem biztosítható.

A határon átnyúló tartási ügyben jogi segítőt meghatalmazásnak nincs helye, képviselő kizárólag a központi hatóság megkeresésére kirendelés útján biztosítható.

Komárom-Esztergom Vármegyei Kormányhivatal

Hatósági Főosztály

Igazságügyi Osztály

Címe: 2800 Tatabánya, Bárdos László u. 2. II. emelet

Telefonszáma: 34/515-168 vagy 34/515-175

Hétfő: 9:00-13:00

Szerda: 13:00-16:00

Kihelyezett ügyfélfogadás

Címe: 2500 Esztergom, Rudnay Sándor tér 2. (pártfogó felügyelői iroda)

Minden hónap második péntekjén 9:00-12:00